

Pohjois-Suomi

Aluehallintovirasto
Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 63/2013/2

Dnro PSAVI/9/04.09/2013

Annettu julkipanon jälkeen
3.9.2013

ASIA

Kivilahdenkankaan pohjavedenottamon rakentaminen ja pohjaveden ottaminen sekä valmistelulupa, Kuusamo

HAKIJA

Takkusalmen Vesiosuuskunta
Kemijärventie 361 B
93999 Kuusamo

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUKSEN VIREILLETULO.....	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA.....	3
ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELUALUEET.....	3
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ.....	3
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ.....	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus.....	4
Pohjavesitutkimukset.....	4
Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus.....	4
Kiinteistötiedot.....	5
Hankkeen vaikutukset.....	5
Tarkkailu.....	6
Valmistelulupa ja perusteet valmisteluluvan myöntämiseksi.....	6
HAKEMUKSEN KÄSITTELY.....	6
Hakemuksen täydennys.....	6
Hakemuksesta tiedottaminen.....	6
Lausunto.....	7
Muistutukset.....	8
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	10
Luparatkaisu.....	10
Lupamääräykset.....	11
Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta.....	12
Perustelut.....	12
Luvan myöntämisen edellytykset.....	12
Lupamääräykset.....	13
Sovelletut säännökset.....	13
Valmistelulupa.....	13
Perustelut.....	13
Sovelletut säännökset.....	13
Lausuntoon ja muistutuksiin vastaaminen.....	13
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN.....	14
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	14
MUUTOKSENHAKU.....	16

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Takkusalmen Vesiosuuskunta on Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 22.1.2013 vireille panemassaan hakemuksessa pyytänyt lupaa Kivilahdenkankaan pohjavedenottamon rakentamiseen ja pohjaveden ottamiseen Kivilahdenkankaan pohjavesialueelta Kuusamon kaupungissa sekä lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 2) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELUALUEET

Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, joka on saanut lainvoiman vuonna 2006. Alue on merkitty kaavaan pohjavesialueena. Vedenottoalue on merkitty Kuusamon yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla ei ole erityismääräyksiä. Alulle ei ole laadittu asemakaava.

Suunniteltua vedenottamoaluetta lähimmät Natura-alueet ovat noin 2,2 km etelään sijoittuva Kitkan Natura-alue. Muita suunnitellun vedenottamon ympäristössä olevia suojelualueita ovat länsipuolella noin 2,5 km päässä sijaitseva valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma ja noin 6 km etäisyydellä Kivilahdenkankaalta länteen Riisitunturin kansallispuisto.

HANKKEEN SIJAINNIN JA SEN YMPÄRISTÖ

Kivilahdenkangas sijaitsee Kuusamon kaupungin luoteisosassa. Kivilahdenkankaan pohjavesialue muodostuu harjusta, jonka ydinosa on soravaltainen sisältäen yleensä hiekkaisia ja kivisiä sorakerroksia. Reuna- ja lievealueilla hiekka on vallitsevana. Harjun ydinosan vedenläpäisevyys on ilmeisesti hyvä. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon.

Pohjavesialueen kallioperä on pääosin arkoosikvartsiittia, luoteisosalla myös gabroa. Arkoosikvartsiitti koostuu pääosin kvartsista ja maasälvästä ja gabro plagioklaasista ja augiitista. Alueen kivilajit eivät sisällä kohonneita raskasmetallipitoisuuksia tai sulfidimineraaleja.

Kivilahdenkankaan pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 2,36 km², josta muodostumisalueen pinta-ala käsittää 0,98 km². Kivilahdenkankaan pohjavesialueen kokonaisantoisuudeksi on arvioitu noin 750 m³/d. Pohjavesialue on pääosin metsätalousohjelussa. Alueella ei ole tällä hetkellä maa-ainestenottoa. Tiloille Kivilahti (17:3) ja Myllymäki (18:9) on myönnetty maa-ainestenottolupa vuonna 1987, jonka voimassaoloaika on päättynyt 31.12.1988

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Takkusalmen vesiosuuskunta toimittaa vettä Kantojoen, Takkusalmen, Kitkan eteläpuolen, Airisniemen, Vallioniemen ja Piiloperän kyliin. Osuuskunnan toimittama talousvesi otetaan tällä hetkellä Säkkilänkankaan pohjavesialueelta Ruunalammen pohjavedenottamosta. Vesiosuuskunnalla ei ole muita vesilähteitä.

Vedentarve on tällä hetkellä 100 m³/d ja sen arvioidaan pysyvän alueella samana lähitulevaisuudessa. Kivilahdenkankaan vedellä on tarkoitus korvata nykyisen Ruunalammen vedenottamon käyttöä, koska Ruunalammelta otettavassa vedessä on korkea rauta- ja mangaanipitoisuus.

Suunniteltu Kivilahdenkankaan vedenottamo sijaitsee verkoston länsipuolella, jolloin voidaan turvata vedenjakelua häiriötilanteiden varalta. Suunnitellulla vedenottamolla on näin tarkoitus varmistaa vesiosuuskunnan vedenhankintaa.

Pohjavesitutkimukset

Pohjoispohjanmaan ELY-keskus on suorittanut alueella pohjavesitutkimuksen vuonna 2012. Yhtäaikainen noin kahden viikon kestänyt koepumppaus suoritettiin Kivilahdenkankaan pohjavesialueelta pisteestä 14. Koepumppaus suoritettiin kohteessa 4.9.–13.9.2012 välisenä aikana keskimääräisellä teholla 85 m³/d. Koepumppaus suoritettiin Ø 63 mm:n imuputkesta, jonka siiviläosa oli +244,20 ... +245,20 tasojen välillä (noin 5,5–6,5 m luonnollisesta maanpinnasta). Pohjavedenpinta laski koepumppauspaikalla 0,02 m lähtötasosta. Palautuminen lähtötasolle tapahtui noin viikon aikana.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Kivilahdenkankaan pohjavesialueelle on suunniteltu rakennettavan vedenottamo, jossa on kaksi kaivoa (tutkimuspisteet 4 ja 14). Koepumppaajan arvion mukaan kohteesta on mahdollista saada hyvälaatuista pohjavettä 100 m³/d.

Takkusalmen vesiosuuskunta hakee Kivilahdenkankaalle vedenottolupaa tutkitulle (piste 4 ja 14) vedenottamon paikalle 100 m³/d vesimäärään pumppaamiseksi kuukausikeskiarvona laskettuna. Vedenottamopaikkoihin 4 ja 14 esitetään rakennettavaksi kuilukaivot enintään 1,5 m etäisyydelle tutkimuspisteistä. Kaivot esitetään rakennettavan Ø2,0 m betonirenkailla.

Kaivon pohjantasot ovat alustavasti määritelty +244.55 pisteelle 4 ja +244,20 pisteelle 14 (N2000). Kaivojen pohjalle asennetaan suodatinsora, jonka raekoko ja paksuus tarkistetaan työnaikaisten näytteiden perusteella.

Vedenottokaivon lisäksi ottamoalueelle tullaan rakentamaan maahan asennettavaan säiliöön kalkkikivialkalointi sekä pumppaussäiliö veden verkostoon pumppaamista varten. Vedenottamon toiminnan varmistamiseksi

laitos varustetaan varavoimakoneella. Vedenottamolta rakennetaan noin kilometrin pituinen syöttövesijohto nykyiseen verkostoon.

Kiinteistötiedot

Vedenottamoalue sijaitsee hakijan omistaman tilan Kivipumppu 305:409:17:15 alueella.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset pohjavesioloihin

Vedenotosta johtuen pohjavesipinta tulee hieman alenemaan nykyisestä tasosta rakennettavan ottamon lähialueella. Vaikutukset vesipintoihin rajoittuvat ottopisteen välittömään ympäristöön. Koepumppauksen (4.9.–13.9.1994; 85 m³/d) aikana pohjavedenpinta aleni koepumppauspaikalla vain 0,02 m lähtötasosta. Palautuminen lähtötasolle tapahtui noin viikon aikana.

Kivilahdenkankaan pisteistä 4 ja 14 ja on suunniteltu otettavan vettä yhteensä 100 m³/d. Ottamo sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan. Nykyisellään pohjavesialueella ei ole muita ottamoita. Ympäristöhallinnon aineiston (Hertta-tietokanta) mukaan Kivilahdenkankaan pohjavesialueen antoisuusarvio on 750 m³/d. Siten suunniteltu vesimäärä on alueelta mahdollista saada.

Pohjaveden päävirtaussuunta on harjun runko-osalla kaakkoon. Suunnittelun vedenottamon arvioitu pääasiallisen valuma-alueen pinta-ala on yhteensä noin 0,12 km² (vesimäärä noin 100 m³/d, sadanta 650 mm/v, imeytymiskerroin 0,45). Valuma-alue sijoittuu metsämaalle. Alueen eteläpuolella on osin myös vanhaa maa-ainestenottoaluetta. Valuma-alue ei ulotu suoje-lualueille.

Pohjavedenotolla ei ole Suomessa todettu olleen haitallista vaikutusta metsän kasvulle. Kasvit saavat vetensä sadannasta ennen veden suotautumista pohjavesikerrokseen. Kangasmailla kasvien juuret eivät ulotu pohjavesikerrokseen. Pohjavedenotosta ei siten aiheudu haittaa kasveille.

Vaikutukset pintavesioloihin

Suunniteltu ottamo sijoittuu Kivilahdenkankaan keskiosalle ja arvioitu valuma-alue sijoittuu pääosin ottamon luoteispuolelle. Ottamon luoteispuolella harjumuodostuma jatkuu vielä pitkän matkan (n. 1,2 km) rajatun valuma-alueen (n. 12 ha) ulkopuolelle. Koska hydraulinen yhteys ydinosalla on hyvä, hakijan esittämän asiantuntija-arvion (päivätty 21.8.2013) mukaan vedenotto ei missään olosuhteissa laske vedenpintaa Metsikanalammessa (1,037 ha), Päälammissa (0,7 ha) eikä Kallokkaankaavalammissa (0,12 ha). Ottamon valuma-alueella tai sen läheisyydessä ei ole hakijan esittämän selvityksen mukaan lähteitä. Arvion mukaan Metsikanalammen,

Päälammen, Kallokaankaavalammen tai lähteiden luonnontila ei suunnitellun vedenoton seurauksena vaarannu.

Lupahakemuksen mukaan vedenottamon käyttöönoton jälkeen purkautuva (Kivilampi/Kivilahti) vesimäärä vähenee teoreettisesti tarkasteltuna suunnitellun otettavan vesimäärän verran eli enimmillään 100 m³/d. Otettava määrä on murto-osa alueella muodostuvasta pohjavedestä (n. 750 m³/d), joten vaikutukset pintaveteen ovat hakemuksen mukaan hyvin vähäisiä.

Naturatarvearviointi

Suunnitellusta vedenotosta ei aiheudu vaikutuksia lähimmillään noin 2 km etäisyydellä kaakossa sijaitsevalle Kitkan Natura-alueelle, koska otettava vesimäärä on vähäinen ja Natura-alue on laaja (Kitkajärvi). Tämän perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointia ei pidetä tarpeellisena.

Suunnitellusta vedenottohankkeesta ei ole hakijan arvion mukaan ennakoitavissa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä.

Tarkkailu

Hakija on esittänyt tarkkailuohjelman vedenottamon pohjaveden pumpausmäärän ja pohjavedenkorkeuksien sekä ottamon raakaveden laadun seuraamiseksi.

Valmistelulupa ja perusteet valmisteluluvan myöntämiselle

Hakija pyytää valmistelulupaa kahden kuilukaivon, maahan asennettavan säiliön ja siihen tulevan kalkkikivisuodattimen, erillisen vesisäiliön sekä vedenottamorakennuksen rakentamiseen.

Rakentamisesta ei hakijan käsityksen mukaan aiheudu huomattavaa haittaa muulle vesienkäytölle tai luonnolle. Rakentamistoimenpiteiden jälkeen olot on mahdollista olennaisilta osin mahdollista palautta ennalleen, mikäli lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennys

Hakemusta on täydennetty 22.2.2013 maanomistajatiedoilla ja kartalla pohjaveden muodostumisalueesta ja otteella Kuusamon yleiskaavasta. Hakemusta on täydennetty 16.5.2013 tiedolla Metsäkanalammen pinta-alasta, sekä 21.8.2013 arviolla suunnitellun veden otton vaikutuksista vedenkorkeuksiin lähimmissä vesistöissä.

Hakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Kuusamon kaupungissa va-

rannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 11.4.2013. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Koillissanomat lehdessä 12.3.2013.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta; Kuusamon kaupungilta sekä Kuusamon kaupungin kaavoitus-, terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Lausunto

1) **Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** katsoo lausunnossaan, että Kivilahdenkankaan vedenottamon rakentamiselle ja käyttöönotolle on tarvetta Takkusalmen vesiosuuskunnan vedenhankinnan varmistamiseksi.

Samalla tutkimuspaikalla, nykyisen pisteen 4 läheisyydessä pisteessä 5/4, on tehty koepumppaus vuonna 1981 Oulun vesipiirin toimesta. Pumppaus tehtiin tuolloin syys-lokakuussa (23.9.–26.10.1981) keskimääräisellä teholla 350 m³/d. Pohjaveden rautapitoisuuden noustessa suuremmilla pumppausmäärillä on ottomäärä uudella tutkimuksella rajattu 100 m³/d, jolloin vedenlaatu ottamalla vielä säilyy hyvänä. ELY-keskus katsoo olemassa olevan tutkimustiedon perusteella, että haettu vedenottolupa 100 m³/d vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta.

Hakemuksessa ei ole kuitenkaan tarkasteltu tarkemmin vedenoton mahdollisia vaikutuksia suunnitellun vedenottamon valuma-alueella sijaitseviin pieniin lampiin, eikä arvioitu lampien merkitystä vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n tarkoittamina vesiluontotyyppinä, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ilman lupaviranomaisen myöntämää poikkeusta.

Vaikka koepumppauksen aikaiset vaikutukset pohjaveden pinnankorkeuteen tutkimusalueella olivat vähäisiä, ei tulosten perusteella voitane luotettavasti arvioida pitempiaikaisen vedenoton vaikutuksia lähimpiin lampiin. Kymmenen päivää kestäneen koepumppauksen aikana lähimmän, otta- moalueelta noin 50 metrin etäisyydellä sijaitsevan Metsikanalammen pinnankorkeuden on todettu laskeneen ajoittain 3 senttimetriä pumppauksen aloittamisen aikaisesta pinnankorkeudesta. Koska mittauksia on tehty vain koepumppauksen aikaan ja välittömästi ennen ja jälkeen, eikä lammen pinnankorkeuden luonnollisesta vaihtelusta ole siten tietoa, ei koepumppauksen mahdollista vaikutusta lammen vesitalouteen voida poissulkea.

ELY-keskus katsoo, että luvan hakijan tulee selvittää suunnitellun vedenottohankkeen vaikutuspiirissä sijaitsevien vesilain määritelmän täyttävien; luonnontilaisten, enintään yhden hehtaarin suuruisten lampien osalta niiden merkitys vesiluontotyyppin suojelutavoitteiden kannalta. Mahdollisuus poikkeuksen myöntämiseen tulee tutkia lupa-asian yhteydessä.

Mitä tulee esitettyyn hakemukseen ja vedenoton järjestämiseen muilta osin, pyytää ELY-keskus huomioimaan lupaharkinnassa seuraavat näkökohdat.

ELY-keskus esittää, että aluehallintovirasto sisällyttää myös tarkkailusuunnitelman hyväksymisen päätökseensä, mikäli lupa hakemuksen mukaiseen pohjaveden ottamiseen myönnetään.

Esitettyyn pinnankorkeuden seurantaan tulee sisällyttää Metsikanalammen lisäksi myös Päälammen ja Kallokaankaavalammen vesipinnan korkeuden seuranta, sekä lisätä vertailupisteeksi yksi (1) havaintoputki vedenoton vaikutusalueen ulkopuolelle. Lammista ja pohjavesiputkista tehtävää seurantaa tulee suorittaa kahden ensimmäisen vuoden ajan kuukausittain. Mikäli tarkkailutulokset mahdollistavat, voidaan tarkkailukertoja vähentää tämän jälkeen luvanhaltijan esityksestä ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Esitettyyn raakaveden laadun analyysivalikoimaan tulee lisätä sameuden määrittäminen. Raakaveden laatu tulee analysoida ensimmäisen vuoden aikana kaksi kertaa, minkä jälkeen voidaan määrittäykset siirtyä tekemään joka toinen vuosi toukokuussa. Tarkkailuun kuuluvista havaintoputkista tulee toimittaa putkikortit ELY-keskukselle. Tarkkailuohjelma tarkistetaan tarvittaessa ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

ELY-keskus ei näe esteitä valmisteluluvan myöntämiseen. Valmistelulupa ei kuitenkaan oikeuta luvanmukaiseen vedenottoon ennen kuin lupa on lainvoimainen. Rakennushankkeen valmistumisesta on kirjallisesti ilmoitettava ELY-keskukselle kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa töiden päätymisestä lukien.

Muistutukset

2) **XX ja XX** (Kivilahdenranta 305-409-17-4) omistavat vapaa-ajan asunnon noin 650 m suunnitellusta vedenottamosta kaakkoon. Vapaa-ajan asunnon käyttö- ja talousvesi otetaan alueella sijaitsevasta lähteestä. Mielenpitemässä on esitetty, että aluehallintovirasto asettaa lupaa myöntäessään hakijalle ehdon, joka takaa vedensaannin siinäkin tapauksessa, että lähteen vedentulo vedenottamon vaikutuksesta heikkenee. Ehtona voisi olla esim. vesipostin rakentaminen tontin reunaan.

3) **XX:n** (Tulilampi 305-409-21-12), **XX:n** (Tulihta 305-409-21-11) ja **XX:n** (Hillakorpi 305-409-21-13) muistutuksissa on esitetty, että Tulihta kiinteistöllä on luonnonsuojelukohde. Lisäksi on huomautettu, että Kivilahdenkaan alue kuuluu Tolvan (Posio) paliskuntaan. Muistutuksessa on esitetty, että hanke aiheuttaa haittaa ja mahdollisesti taloudellisia menetyksiä kiinteistöjen omistajille. Muistutuksessa on esitetty, että hakija voisi ottaa tarvitsemansa raakaveden esim. Kitkasta. Muistuttajat ovat esittäneet päävaatimuksena, ettei vedenottamo ole tarpeellista rakentaa tässä vaiheessa.

Mikäli aluehallintovirasto myöntää luvan muistutuksessa on esitetty vaatimuksina, ettei Tulilammen vedenpinnan korkeus saa alentua. Toisena vaa-

timuksena on esitetty, ettei Kaakkurilammen ja Raatolammen vedenpinnan korkeus saa alentua.

Lisäksi muistutuksessa on vaadittu, että maa-ainesten otto tulee sallia. Muistuttajan mukaan Tulilammen kiinteistön puolelta on mahdollisuus ottaa soraa ainakin 350 000 m³. Soralla ja sen otolla on esitetty olevan taloudellista merkitystä omistajalle. Muistuttaja on vaatinut, mikäli soran ottoa ei sallita, hakijan on korvattava taloudellinen menetys kiinteistön omistajalle.

Muistuttajat ovat vaatineet, että kiinteistöllä tulee sallia metsälannoitus. Vaatimuksena on esitetty käyvän korvauksen saamista raakavedestä. Muistutuksessa on vaadittu, ettei valmistelevia töitä saa aloittaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Lisäksi muistutuksessa on ehdotettu, mikäli vedenottamo rakennetaan, sen yhteyteen olisi hyvä saada ns. kyläkaivo, josta kyläläiset/mökkiläiset voivat käydä hakemassa vettä korvausta vastaan.

Alussa mainittu luonnonsuojelukohde on Ritva Renvallin lähettämän lisäselvityksen perusteella tarkentunut metsälain tarkoittamaksi tärkeäksi elinympäristöksi.

Hakijan selitys

1) Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue

Metsikanalammen pinta-ala on Maamittauslaitoksen kartta-aineiston perusteella 10 372 m² eli yli 1 ha. Siten hankkeen vaikutuksia Metsikanalampeen ja merkityksiä vesiluontotyyppin suojelutavoitteiden kannalta ei tarvitse hakijan mukaan selvittää. Muihin alueen pieniin lampiin ei vedenotolla ole vaikutuksia, koska ne sijaitsevat vedenottamon valuma-alueen ulkopuolella.

Hakija esittää tarkkailuohjelmaa täydennettäväksi ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Pinnankorkeuden seurantaan sisällytetään Metsikanalammen lisäksi myös Päälammen ja Kallokaankaavalammen vesipinnan korkeuden seuranta. Lisäksi vertailupisteeksi esitetään yksi havaintoputki vedenoton vaikutusalueen ulkopuolelle, jonka paikasta hakija on antanut alustava esityksen. Lammista ja pohjavesiputkista tehtävää seurantaa esitetään tehtäväksi kahden ensimmäisen vuoden ajan kuukausittain. Raakaveden laadun analyysivalikoimaa esitetään täydennettäväksi sameuden määrityksellä.

2) XX ja XX

Hakijan mukaan on varsin todennäköistä, ettei suunnitellusta vedenotosta tule aiheutumaan lähteen vesimäärään muutoksia. Suunnitellun vedenottamon valuma-alue on pieni. Otettava vesimäärä on pieni osa Kivilahdenkankaan pohjavesialueella muodostuvasta pohjavedestä. Pohjaveden tarkkailuohjelmassa seurataan vesipintoja vedenottamon lähialueella sekä taustaseurantapisteestä vedenottamon vaikutusalueen ulkopuolella.

Mikäli vedensaanti lähteestä vaikeutuu, hakija esittää selvitettäväksi joh- tuuko se suunnitellusta vedenotosta. Mikäli vedenoton todetaan aiheutta- neen lähteen kuivumisen, Takkusalmen vesiosuuskunta rakentaa vesipos- tin ko. tontin reunaan. Lähteen alueella tehdään ennen ottamon rakenta- mista lähdekartoitus, jossa kirjataan nykytilatiedot lähteestä ylös (mm. läh- detyyppi, ylivuoto, valokuvat).

3) XX:n ja XX:n muistutus, johon XX on yhtynyt

Hakijan mukaan ympäristöhallinnon Hertta-tietokannassa ei ole merkintää luonnonsuojelukohdeesta. Hankkeella ei ole hakijan mukaan vaikutuksia Tulilammen, Kaakkurilammen ja Raatolammen vesipinnan korkeuksiin. Suunnitellun vedenottamon valuma-alue on pieni ja otettava vesimäärä on hakijan mukaan murto-osa Kivilahdenkankaan pohjavesialueella muodos- tuvasta pohjavedestä (ottomäärä 100 m³/d, ympäristöhallinnon Hertta- tietokannan mukaan Kivilahdenkankaan pohjavesialueen antoisuusarvio on 750 m³/d). Pohjaveden tarkkailuohjelmassa seurataan vesipintoja vedenot- tamon lähialueella sekä taustaseurantapisteestä vedenottamon vaikutus- alueen ulkopuolella. Pisteiden sijainti esitetään hyväksyttäväksi ELY -keskuksella ennen putken asennusta.

Hakijan mukaan vedenotolla ei ole vaikutusta metsätalouteen. Kasvillisuus ottaa tarvitsemansa veden sadannasta ja ylimääräinen vesi suotautuu poh- javedeksi.

Maa-ainesten ottaminen edellyttää hakijan mukaan aina pohjaveden suoje- lunäkökohtien huomioon ottamista. Pohjaveden suojelua maa-ainesten ot- tamisen yhteydessä koskevat maa-ainelain ohella ja sen lisäksi myös ve- silain ja ympäristönsuojelulain säännökset. Maa-ainesten ottamisen sään- telyn ydin sisältyy maa-ainelain (555/1981) 3 ja 6 §:iin. Lupa ainesten ot- tamiseen on myönnettävä, jos ottaminen ei ole ristiriidassa 3 §:ssä säädet- tyjen rajoitusten kanssa ja jos asianmukainen ottamissuunnitelma (6 §) on esitetty.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Takkusalmen vesiosuuskunnalle luvan Kivi- lahdenkankaan pohjavedenottamon rakentamiseen hakemukseen liitetyn ”Piirustusnumero 2. Pohjavesialuekartta” MK 1:15 000 osoittamaan paik- kaan ja pohjaveden ottamiseen Kivilahdenkankaan pohjavesialueelta Kuu- samon kaupungissa hakemuksen mukaisesti. Lupa on voimassa toistai- seksi.

Lupamääräykset

Rakenteita koskevat määräykset

1. Kuilukaivot, vedenkäsittelyä varten maahan asennettava säiliö ja sinne sijoitettava kalkkikivisuodatin, erillinen vesisäiliö sekä vedenottamorakennus rakennetaan 20.1.2013 päivätyin asemapiirroksen (piirustus 3), mittakaava 1:2 000, osoittamaan paikkaan. Kuilukaivot tulee rakentaa hakemuksen liitteenä 4 olevan tyyppikuvan, mittakaava 1:100, osoittamalla tavalla ja muutoinkin hakemussuunnitelman mukaisesti.

2. Luvan saajan on aidattava vedenottamoalueen rakenteet vähintään asemapiirustuksessa (nro 3) rajatulta alueelta. Vedenottamoalue on varustettava selvästi näkyvällä taululla, josta käy ilmi ottamon omistaja ja tarpeelliset yhteystiedot.

Pohjavedenottomääräykset

3. Vedenottamosta saadaan ottaa vettä kuukausikeskiarvona laskettuna enintään 100 m³/vrk.

Vedenottokaivosta otettavat vesimäärät on mitattava luotettavilla vesimäärän mittauslaitteilla.

4. Vedenottamoalueena on hakemusasiakirjojen liitteessä 3 aidattavaksi merkitty 0,45 hehtaarin alue, jolla on sallittu ainoastaan veden ottoon ja käsittelyyn liittyvä toiminta.

5. Vedenottamo on käytettävä niin, ettei kenellekään aiheuteta enempää vahinkoa tai haittaa kuin veden saamista tarkoittavan yrityksen toteuttamiseksi on ilman kohtuuttomia kustannuksia välttämätöntä.

Veden käsittely- ja tarkkailumääräykset

6. Ennen verkostoon johtamista on vesi tarvittaessa käsiteltävä niin, että se täyttää yleisten vesilaitosten vedelle asetetut laatuvaatimukset.

7. Luvan saajan on tarkkailtava vedenottamon pumppausmääriä ja pohjavedenpinnan korkeuksia sekä ottamon raakaveden laatua hakemusselostuksen kohdan 7 mukaisesti seuraavin muutoksin: Esitettyyn pinnankorkeuden seurantaan tulee sisällyttää Metsikanalammen lisäksi myös Päälammen ja Kallokaankaavalammen vesipinnan korkeuden seuranta, sekä lisätä vertailupisteeksi yksi (1) havaintoputki vedenoton vaikutusalueen ulkopuolelle. Lammista ja pohjavesiputkista tehtävää seurantaan tulee suorittaa kahden ensimmäisen vuoden ajan kuukausittain. Mikäli tarkkailutulokset mahdollistavat, voidaan tarkkailukertoja vähentää tämän jälkeen luvanhaltijan esityksestä ELY -keskuksen hyväksymällä tavalla. Esitettyyn raakaveden laadun analyysivalikoimaan tulee lisätä sameuden määrittäminen. Raakaveden laatu tulee analysoida ensimmäisen vuoden aikana kaksi kertaa, minkä jälkeen voidaan määrittäykset siirtyä tekemään joka toinen vuosi toukokuussa. Tarkkailuun kuuluvista havaintoputkista tulee toimittaa putkikortit

ELY -keskukselle. Tarkkailuohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa ELY -keskuksen hyväksymällä tavalla.

Kunnossapitomääräys

8. Luvan saajan on pidettävä pohjavedenottamoon, pohjavesiolojen tarkkailuun ja vedenottamoalueisiin kuuluvat rakenteet ja laitteet kunnossa sekä alueet mahdollisimman puhtaina. Kaikki pohjavedenottoa varten tarpeelliset aineet ja tarvikkeet on sijoitettava ja varastoitava niin, etteivät ne aiheuta vaaraa pohjavedelle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

9. Tässä päätöksessä tarkoitettuihin töihin on ryhdyttävä kahden vuoden kuluessa ja työt on olennaisilta osin tehtävä neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muutoin lupa raukeaa.

Ilmoitukset

10. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kuusamon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

11. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kuusamon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta

Jos tässä päätöksessä tarkoitettu toimenpiteestä aiheutuu edunmenetys, jota ei ole ennakoitu, voidaan siitä vaatia korvausta erikseen siten kuin vesilain 13 luvun 8 §:ssä on säädetty.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Pohjavedenottamon rakentaminen ja pohjaveden ottaminen on tarpeen Takkusalmen Vesiosuuskunnan laadukkaan veden saannin turvaamiseksi ja hanke kokonaisuutenaan varmistaa vedenjakelua mahdollisissa häiriötilanteissa. Vedenottamoalue on luvan saajan hallinnassa ja omistuksessa.

Otettavan veden määrä on rajattu tasolle, joka koepumppausten perusteella on alueelta pumpattavissa ilman merkittäviä vaikutuksia ympäristön tilaan.

Vedenottamon rakentaminen ja veden ottaminen ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, ei aiheita huomattavia vahingollisia muutoksia

ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa eikä suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille koituva hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille aiheutuviin menetyksiin. Hankkeen toteuttamisesta ei ennakoida aiheutuvan korvattavaa haittaa.

Näin ollen luvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Lupamääräykset

Rakentamista ja rakenteita koskevat määräykset varmistavat sen, että rakentaminen tapahtuu suunnitellulla tavalla.

Tarkkailumääräyksillä varmistetaan veden oton ja sen vaikutusten riittävä seuranta.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 § 1 momentti, 7, 8, 10, 11 ja 18 §, 4 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa Takkusalmen Vesiosuuskunnan ryhtymään kuilukaivojen, maahan asennettavan säiliön ja siihen tulevan kalkkikivi- visuodattimen, erillisen vesisäiliön sekä vedenottamorakennuksen rakentamiseen jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 §:n 1 ja 2 momentti ja 17 §:n 1 momentti

Lausuntoon ja muistutuksiin vastaaminen

1) Aluehallintovirasto ottaa Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Tarkkailuohjelma on päivitetty ELY-keskuksen vaatimusten mukaiseksi. Aluehallintovirasto katsoo hakemusasiakirjojen ja hakijan toimittamien lisäselvitysten perusteella, että toiminta ei vaaranna alueen vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisten kohteiden kuten alle hehtaarin kokoisten lampien tai lähteiden luonnontilaa.

2) XX:n ja XX:n muistutuksen osalta aluehallintovirasto toteaa, että mielipiteen esittäjien kiinteistö sijaitsee varsin kaukana suunnitellusta vedenotta-

mosta. Kiinteistö ei sijaitse ottamon arvioidulla valuma-alueella tai sen läheisyydessä. Tämän luvan otettavaksi sallima veden määrä on pieni verrattuna koko pohjavesialueen antoisuuteen, joten mielipiteen ilmaisijoiden lähteeseen ei ennakoida tulevan vaikutuksia. Korvaavaa vesilähdettä ei näin ollen määrätä rakennettavaksi.

3) XX:n, XX:n ja XX:n muistutuksen osalta aluehallintovirasto toteaa, että vedenotosta ei ennakoida aiheutuvan korvattavaa haitta muistuttajien kiinteistöillä. Aluehallintovirasto katsoo, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tällä päätöksellä ei voida ottaa kantaa siihen, saavatko muistuttajat lupaa maa-ainesten ottamiseen alueeltaan, vaan se ratkaistaan eri päätöksellä, mikäli lupaa erikseen haetaan. Tällä päätöksellä ei myöskään voida ratkaista metsälannoituksen sallimista tai kieltämistä muistuttajien omistamilla kiinteistöillä. Ottaen huomioon vesilain 3 luvun 9 §:n säännökset aluehallintovirasto katsoo, että edunmenetyks, joka johtuu siitä, että vesilain mukainen lupa estää luvan myöntämisen toiseen toimintaan, ei ole vesilain säännösten nojalla korvattavaa. Aluehallintovirasto katsoo, että edellytykset valmistelevien töiden aloittamiselle ovat aiemmin mainituin perusteiden olemassa.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 1 830 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksu- taulukon mukaan muuta vedenottoa koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 1 830 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kuusamon kaupunki

Kuusamon kaupungin kaavoitusviranomaisen

Kuusamon kaupungin terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaisen / Kuusamon kaupunki, Ympäristöjaosto

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kuusamon kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Hannu Puranen

Ilkka Haataja

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Hannu Puranen ja Ilkka Haataja. Asian on esitellyt ympäristöneuvos Ilkka Haataja.
IH/es

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muu-
tosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen
Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia
saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuoje-
lun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt,
asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja
muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika Valitusaika päättyy **3.10.2013**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä
Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa kos-
kevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat,
on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, säh-
köposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää
toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikai-
semmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys
asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

**Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kir-
jaamoon.** Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä**
ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse,
telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitet-
tun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanot-
tolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-
ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 0295 017 500
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeuden-
käyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten
suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä
tapauksista, joissa maksua ei peritä.